

2021-11-18

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN 2021/169, M 2021-2115

Tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken 2022

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar miljöenhetens förslag till tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken 2022, inklusive prioriteringar av tillsynsprojekt, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Myndigheter som har tillsynsansvar enligt miljöbalken ska fastställa en tillsynsplan inför varje år. Tillsynsplanen utgår från en behovsutredning med en riskbedömning. Förslag till tillsynsplan för år 2022 finns i bilaga 1 till tjänsteskrivelsen. Tillsynsplanen beskriver arbetsuppgifter, bemanning och prioriteringar inom miljö- och hälsoskyddstillsynen. För 2022 planeras 12 300 timmar (11,5 årsarbetskrafter), fördelat på 15 personer, för tillsyn enligt miljöbalken.

Ärendet

Miljöbalkstillsyn regleras i lag

Verksamheter som kan innebära risk för människors hälsa eller miljön ska få tillsyn och tillsynsmyndigheten ska ha en tillsynsplan för arbetet. Målet är att främja en hållbar utveckling, att skydda nuvarande och framtida miljö, att bevara naturvärden och hushålla med energi och naturresurser. Tillsynsplanen måste inte fastställas av miljö- och stadsbyggnadsnämnden, men tas ändå upp för beslut eftersom det är en viktig del av miljöenhetens planering.

Tillsynsplanen baseras på en utredning av tillsynsbehovet för miljöbalkstillsynen i kommunen. Behovsutredningen belyser tillsynsbehovet de kommande tre åren.

Tillsynsplan för 2022 bifogas som bilaga 1 till tjänsteskrivelsen.

Miljöenhetens resurser

Nacka kommun har 560 anmälda ”objekt” inom miljö- och hälso- och områdesskydd, och som motiverar regelbunden tillsyn, ej medräknat drygt 1800 enskilda avlopp. Utöver dessa finns uppskattningsvis 1400 verksamheter som inte är anmälningspliktiga, men som skulle behöva återkommande tillsyn. Eftersom det handlar om verksamheter som inte måste anmälas när de startar eller upphör, så behöver många tillsynsprojekt inledas med en inventering för att få en aktuell lista. Om inte miljöenheten tar initiativ till tillsyn så

påträffas dessa verksamheter först vid särskilda händelser, t.ex. utsläpp, klagomål eller liknande. Dessutom hanteras anmälningar, tillstånd, dispenser, remisser och klagomål inom miljöbalksområdet.

Tabellen nedan visar den tid per år som miljöbalksgruppen har använt för tillsyn enligt miljöbalken de senaste åren, inklusive prognos för 2021 och plan för 2022.

Tillsynstid Miljöbalken	2018 timmar	2019 timmar	2020 timmar	2021 timmar	2022 timmar
Budgeterad tid i tillsynsplan	11 700	11 850	12 800	10 900	12 300
Utfall	11 500	11 600	11 100	10 600 * prognos	
Utfall årsarbetskraft	10,5	10,6	10,1	9,7	11,5 (planerat)

Planen för 2022 motsvarar 11,5 heltidstjänster, som enligt planen fördelas på 15 personer.

Utvecklingen av tillsynstiden

Arbetsuppgifterna inom miljö- och hälsoskyddstillsynen påverkas mycket av hur kommunen utvecklas. Även nationella händelser påverkar. Under 2021 har många ärenden varit kopplade till utbyggnaden av Nacka stad, men även covid-19 har märkts genom att många ärenden handlar om störningar i hemmiljö när man arbetar hemifrån. Tillsynen har även påverkats av ändrad anmälningsplikt av stickande/skärande verksamheter, samt regler kring avfallsrapportering. Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna samarbetar med miljöplanerarna, och delar experter med miljöplanerarna, inom områdena buller, strandskydd och föroreningar. Det innebär ett tillskott för tillsynen, motsvarande ca 1,25 årsarbetskrafter (inräknat ovan), samtidigt som miljöplanerarna (MiS-gruppen) hålls fullt sysselsatta.

Covid-19 påverkade tillsynen även under 2021. Under våren flyttades många inspektioner fram eller ersattes med digitala inspektioner. Tillsynen har även påverkats av att personal eller verksamheter behövt boka om inspektioner på grund av sjukdom. Efter sommaren har inspektionstakten ökat markant, med stor andel på plats.

Utvecklingen av händelsestyrd tillsyn

Händelsestyrd tillsyn omfattar frågor som inte initierats från kommunens sida, utan baseras på anmälan, ansökan, olycka, särskild misstanke om olägenhet, klagomål eller liknande. Några exempel är anmälan av värmepump, ansökan om enskilt avlopp,

klagomål på buller, samråd eller godkännande av avsteg från villkor, bullerklagomål, utsläpp och anmälan om marksanering.

Stadsbyggandet innebär både exploateringsrelaterade tillsynsärenden och tillsyn som har att göra med tätare verksamheter och att verksamheter hamnar närmare bostäder. Detta gör att mängden inkommande (händelsestyrda) ärenden som har med stadsbyggande och förtätning ligger kvar på en hög nivå, och förväntas fortsätta vara hög under 2022.

För 2021 bedömdes behovet av händelsestyrd tillsyn vara 8 500 timmar, men målet 7 700 sattes utifrån ett fokus på att minska tiden på händelsestyrda ärenden. Under 2021 har miljöbalkstillsynen arbetat med att få ner tiden på händelsestyrda ärenden genom:

- 1) Information till kontaktcenter och registratur, så att frågor ska hamna rätt och besvaras på rätt nivå. Det har gjort att färre ärenden har uppkommit via felregistrering.
- 2) Tydligare sortering mellan frågor och kontakter som inleder ärenden (främst klagomål) har gjort att frågor, som inte kräver så formell hantering, inte har blivit tillsynsärenden.
- 3) Granskning av inkommande ärenden för att ge handläggaren stöd, så att nivån och tidsåtgången kan anpassas efter hur komplicerat eller allvarligt ett ärende är, och så att ärendet kan prioriteras utifrån planerad tillsyn och andra inkommande ärenden.
- 4) Förebyggande, planerad, tillsyn på projekt som annars sannolikt skulle leda till klagomål.

Resultatet är att antalet ärenden som rör småklagomål har minskat och det ser ut som att resultatet kommer att hamna i samma storleksordning som det hårt satta målet i tillsynsplanen för 2021. Utfallet påverkas dock även av att personalstyrkan varit lägre än planerat.

Tabellen nedan visar tid för händelsestyrd tillsyn enligt tillsynsplan och utfall respektive år.

Händelsestyrd tid (timmar)	2018	2019	2020	2021	Mål 2022
Tillsynsplan	7 400	7 800	7 800	7 700	8 200
Utfall	7 700	8 100	8 500	7 600 (prognos)	

Eftersom händelsestyrd tillsyn startas av externa parter, så går det inte att i förväg säga vilka ärenden som kommer; när ärendena kommer; eller hur mycket tid som ärendena kommer att ta i anspråk. Behovet av händelsestyrd tillsyn 2022 bedöms därför utifrån behovsutredningens beskrivning av händelsestyrda aktiviteter tidigare år; utifrån hur det sett ut under innevarande år; arbetet med att effektivisera händelsestyrda ärenden; och utifrån hur tillsynsresurserna ser ut. Miljöenheten bedömer därför att behovet av händelsestyrd tillsyn för 2022 är 8 200 timmar, vilket motsvarar 65% av tillsynstiden.

Kvalitetsarbete

Miljöenheten arbetar med ständiga förbättringar för att säkerställa rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet inom tillsynen. Det handlar delvis om handläggarnas kompetens och

deras kontakter vid tillsyn, men även om informationsarbete och handläggningstid. Ett sätt att mäta kvaliteten är genom att undersöka hur nöjda kunderna är, och miljöenheten genomför regelbundet enkätutskick till kunder som haft kontakt i anmälningsärenden eller fått tillsyn. År 2021 har miljö- och hälsoskyddstillsynen ett nöjd-kund-index (NKI) på 78 (november 2021).

Ett annat sätt att bedöma effekten av miljöbalkstillsynen är att utvärdera om verksamheternas tillsynsbehov ändras med tiden. De verksamheter som betalar årlig avgift kan få sänkt avgift om deras egenkontroll är så god att de behöver mindre tillsyn. Miljöenheten informerar om vid inspektionerna.

Miljöenhetens tillsyn 2022

För 2022 räknar miljöenheten med att kunna utföra 4 400 timmar egeninitierad tillsyn. Det innebär tillsyn av verksamheter med årlig avgift, samt ytterligare projekt med tyngd på rent vatten, god bebyggd miljö och hälsoskydd.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Eftersom tillsyn enligt miljöbalken bland annat utförs på verksamheter där barn vistas bedöms förslaget till beslut medföra positiva konsekvenser för barn då tillsynen syftar till att säkerställa att verksamheter följer gällande myndighetskrav.

Bilagor

1. Förslag till tillsynsplan för miljöbalken 2022

Per Enarsson
Enhetschef
Miljöenheten

Tore Liljeqvist
Gruppchef, Miljöbalken
Miljöenheten